

آبونه شرائطی : هر بر ایچون
سنه لکی (۴۰۰) آلتی ایلنی
(۲۲۵) ممالک اجنیه ایچون
سنه لکی (۴۰۰) ، آلتی ایلنی
(۲۵۰) غروشدور.

نسخه سی ۷،۵ غروشدور .
سنه لکی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنه
رشید افندی خاندنه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المعنویه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر احاده اولماز .

والله یهدی من یشاءالی صراط مستقیم

باش محرر
محمد ماکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

تذکره

آدره سی تبدیلینده آبریمجه
غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولوغسی لازمدر .

ممالک اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
داثر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

کورولهرك (جماعت) قیدله اکتفا ایدیش و آیتك متضمن اولدینی وینه اوتفسیرلرك بیان ایتدیکی نكته ومعنی غایب ایدیشدر . چونکه معنای آیت بالخاصه رکوع ایله نماز قیلیمه یی آمردر . بونكده سببی یهود ونصارانك رکوعسز نمازلرندن احتراذر . حال بوکه جماعت معناسی یالکز (مع) معناسیدر . بناء علیه (وارکمو) امر جلیلی تمامیله طی اولونمشدر . (اقیموا الصلوة) نك یالکز نماز قیلکزدیمك اولمادیغی ده مقدما سویله مشدك . ایشته بوهفته ده بوقدرله اکتفا ایدیوروز . باقلم ، برکون کلوب ده مترجملرك عزت قرآنی عزت نفسلرینه ترجیح ایتدکلرینی کورمك ممکن اوله جقمی ؟

الله یالوار سوده قباصتمیدر !

کچن کون کنج خرسیتیانلر جمعیتك کویلره وارنجیه قدر مملکتتمزك هر طرفنده آچیلیمسنی الزام و توصیه ایدن طنین غزته سی بوهفته ده چناق قلعه طرفلرنده خلقك یاغمور دعاسنه چیدقلرندن طولانی غایت شدید بر لسانله استهزا واستخفافده بولنیور . « کوکدن یاغمور دینجیلکنه چیقانلرله آلا ی ایتك ایچون ، بوتون غزته لری دعوت ایدیور . ومسلمانلرك جناب حقه یالوارملرینی « ذلیل بر توکل » ایله تزییف ایدرك بوفکرک منبعی قوروتماق ایچون مجادله یه کیریشیلیمسنی ده ایلری سورویور .

صبره سی کلنجه طنین غزته سی حریت وجداندن ، حریت ادیاندن بحث ایدیور . مسلمانلق عقیده لرندن باشقه عقیده لره سالک اولانلر ایچون دین و وجدان حریتی قبول ایدنلر ، مسلمانلرك عقیده لرینه کلنجه ندن بو پرنسیپلرینه رعایت ایتمیورلر ؟ مسلمانلره قارشى بوتون تعصب دامارلرینی قمارته رق هجوم ایتك حقی نره دن آلیورلر ؟ کنج خرسیتیانلر جمعیتدن بحث ایدرکن نه قدر حرمتله ، نه قدر شفقتله بحث ایدیورلر ! صوکره مسلمانلرك دعارینه کلنجه اك غلیظ کلمه لری قوللانمقله بیله تعصبلرینی یکه میورلر . طنین غزته سی « لایبقلق » ی بویله می آکلایور ؟

اوت ، اوروپا ، ادیان قارشى لاقید بر صنف واردر . فقط بونلر هر هانکی بر دین ایله متدین اولانلرك عقیده لرینه قارشى تمامیله بیطرف بر وضعیت محافظه ایدرلر . اوعقیده لره طرفدارلق ایتدکلری کبی علیهنده ده بولونمازلر .

صوکره ینه بر قسم ده واردر که بونلر کندی دین وعقیده لرندن باشقه بوتون ادیان وعقائده قارشى هجوم ایدرلر ، هر درلو تزییفات و تحقیرانده بولونمیه یی بر وظیفه دینه عد ایدرلر . بونلرده جزویتلردر . بونلرك نظرنده دین حق یالکز خرسیتیانلقدردر .

معنی آکلایمدق . فضله اوله رق ، ماسوایی الله خلق ایتمه مش ، جناب حق رب العالمین دکل ایش ، اداره ماسوی ایله هیچ برعلاقه سی یوقش کبی قبا بر معنی ایهام ایدیور . کرچه تسبیح معنای تنزیهی متضمندر . فقط ماسوادن دکل ، تقایص ومعا ییدن تنزیهدر . قاضینك (التسییح التبعید عن السوء) دیمسنه نظر آ (ماسواده کی مساویدن منزله) دینیلسه یدی بر آ ز طوغرو اوله ییلردی . بونکله برابر ینه (سبحانك) نك معناسی اولمازدی . چونکه (سبحانك) باشلی باشنه بر انشای تسبیح در .

۲ - (قلنا اهبطوا منها جميعاً) آتی (زآدم ایله حوایه دیدك) دییه کوستریلش . حال بوکه آیت جمع صورتنده (اهبطوا) اولمقله برابر (جميعاً) قیدله ده مؤکد بولونمسنه نظر آ خطابه ایلیمسنی دخی درج ایتك لازم کلیردی . کرچه سورده (طه) ده (قال اهبطا منها جميعاً) دییه تشبیه صیغه یله دخی بر آیت وار ایسه ده اونك مابعدینی (بعضکم لبعض) ، بونك مابعدینی ایسه (فاما یأتینکم منی هدی) ولی ایتك اعتباریله ایکی آیتك ذوق وسوقی باشقه باشقه اوله رق تلقی ایدیلک ایجاب ایدردی . احتمال که بوراده جمعی تشبیه ایله تأویل بولنه کیتمش بعض کیمسه لرده بولونه ییلر سده بویله التقاط طرزنده وقیصه بر صورتده تفسیر ترجمه سنه قالدیشلدینی تقدیرده ایلمسنی انتخاب ایتك اقضا ایتزمیدی ؟

۳ - (ولا تلبسوا الحق بالباطل وتکتبوا الحق واتم تعلمون) آتی « وسر قرآن عظیم الشانك ناطق اولدینی حقی بیانات باطله کزه قاریشدرماییکز وحقی کتم ایتمه ییکز . حقی حق اولدینی سزده ییلر سکر) صورتنده ترجمه ایدیش . بوراده اوچ درت نقطه نظرندن تقصیر وخطا واردر . اولاً : (واتم تعلمون) « بیله بیله ، بیلوب طور دینکز حالده ، دیمك ایکن باشقه معنایه آلینش ، واو عاطفه اوله رق کوستریلش . ثانیاً : « حقی باطله قاریشدرماییکز » دینلمش . حال بوکه مخاطبلر حقه باطل قاریشدریورلردی . ثالثاً : آیت کریمه نك بر قانون عمومی صورتنده اولان جامع الکلم افاده سی عمومندن خصوصه نقل ایدیلره نك باشقه لری ایچون بر صورت استفاده کوسترمه یی تحف بر حاله افراغ ایدیش . هر هانکی بر حقه باطل قاریشدریمه نك مذموم اولدینی آیت کریمه نك مفاد جلیلندن آکلاییلور « بیله بیله حقی باطل ایله تابیس ایدوب حقی کتم ایتمه ییکز » دینیلسه یدی بومال هم اصلنه ده قریب اوله رق عمومیتی محافظه ایدر ، هم ده هر کس ایچون قابل استفاده بر دستور اوله رق تطبیق اولونه ییلردی . اوله اولسه یدی بویاندن مترجملرك حصه سنه حقیقه حق اولان معنای دینی ده آکلایلمش اولوردی .

۴ - (اقیمو الصلوة وآتوا الزکاة وارکمو مع الراکمین) آیتك ترجمه نده تفسیر دردیله بویوک برخطا یاییلمش ، (وارکمو مع الراکمین) امر جلیلی همان هان طی ایدیشدر . تفسیرلرده بوراده جماعت معناسنك کوستریلدیکی

خرستیانلق عقیده لرندن باشقه اولان عقیده لر ، بالخاصه عقائد اسلامیه بو جزوینلرک نظرندہ اباطیل و خرافاتدن عبارتدر . بللری زنادلی اولان بوقاره متعصبیلر اسلامیه هجوم ایچون هیچ بر فرصتی فوت ایتمورلر . بر طرفدن نشریات ایله ، دیگر طرفدن تشکیلات ایله مسلمانلق عقیده لرینی ییقمق ایچون متادیا مجادله ایدوب طوریبورلر . بونلر اسلامیه قارشى جبهه دن تعرضده موفق اوله مایچه صولک زمانلرده وجهه فعالیتلرینی تبدیل ایدرک اسلام هیئت اجتماعیه لرینی ایچین ایچین انحلاله اوهراقمق بوللرینی طوتدیلر . بو مجادله اونلر ایچون بر وظیفه دینه در .

بونلردن باشقه شیمدی شمال دیارندہ بر صنف دهها توره دی که بونلر دهها ایلری کیده رک خرستیانلق ده داخل اولدینی حالده علی الاطلاق بوتون دینلره قارشى اعلان حرب ایتدیلر . بونلرده قیزیل متعصبیلر در . بونلرک هدف مهاجمه لری طوغرودن طوغرویه الوهیت فکریدر . الوهیت فکرینی اساسندن ییقمق ایچون آریجه غزته لری واردر ، بعض غزته لرده صاتین آلدقلى خصوصى ستونلرده واردر . بونلر تفرعات ایله اشتغال ایتمه یه رک اساسه اهمیت ویرمکده ، بوتون طوبلرینک آغز لرینی الوهیت عقیده سنه قارشى چویر مکده درلر .

شیمدی مسلمانلرک دعاسی ایله استهزا ایدنلر ؛ رحمت الهیه نک احسان بویورلسی ایچون جناب حق تعضع ایدن مسلمانلری « جاهل و ذلیل ، دییه » عصرک قهقهه تزینی اوکنه آتمق ایسته یلر عجبا بو ، نولرینی بوقاریده کوستردیکمز ، تعصبیلرک هسانکیسیله معلولدرلر ؟ بوقدر غلظت و شدتله هجوم برنوع تعصبدن باشقه برشی اوله بیلیرمی ؟ مسلمانلرک دعاسنه هرکسک اینانمسی اقتضا ایتمز . بوکاجان و کوکلدن ایمان ایدنلر اولدینی کی ، هیچ ده اینانمایانلر اوله بیلیر . فقط اینانمایانلرک اینانانلری تحقیر ایتمه هیچ برحقلى یوقدر . نه اولورسه اولسون هرکسک عقیده سنه حرمت ایتک « حریت وجدان » ک دستور اصلیمی اولدینی کندیلری ادعا ایدوب طوردقلى حالده ینه مسلمانلرک دعاسیله استخفافی ناصیل جائز کوریبورلر ؟ دیمک که بواقیدیلر کندى پرنسبیلرینه ده رعایت ایتیمورلر . بر جزوینک مسلمانلق عقیده لرینه قارشى هجومی ، بر قومونستک انسانلرک فوقنده بر رحمن ورحیمک موجودیتی استخفافی قابل ایضاحدر . فقط کندیلرینی بوقاره وقیزیل تعصبیلردن منزله عد ایدنلرک مسلمانلرک دعاسیله استهزالی ، طوغروسى ، هیچ برصورتله قابل ایضاح دکدر .

بو اقدیلری مطلقا مسلمانلرک دعاسنه اینانه جقسکمز ، دییه جبر ایدن اولورسه اووقت بلکه اعتراضه حقلى اوله بیلیر . فقط مسلمانلرک الله لرینه قارشى تعرض و نیازده بولونمشلرسه اونلره نه اولیور ؟ دعا مسلمانلرک روحیدر . کتاب الهینک ایلک هیفه سی مسلمانلره دعایی

تعلیم ایتمکده در . دعا ، جناب خالق ذوالجلاله مراجعت والتجادر . مسلمانلر هرخصوصده رحمن ورحیم اولان جناب قادر کریمک لطفی ، نعمتی ، رحمتی رایکان بویورمسنه دعا ایدرلر . دعا برتعلیم الهیدر . الله « بکا دعا و مراجعت ایدیگز ، بن دعا لریگزى قبول ایدرم » بویوریور . (ادعونی استجب لکم) . مؤمنلرک مرجع نیازلری ، التجا کاهلری یکانه معبود ذوالجلال اولان اللهدر . مؤمنلره کوره شو کائنات بر « سمیع و مجیب » دن خالی دکدر . مسلمانلر کندى تعرض و نیازلرینی ایشیده جک ، اونلره جواب ویرجک برخالق ذوالجلاله اعتقاد تام ایله اینانیرلر . بناء علیه هر زمان ، بالخاصه باشلری صیقلدینی وقت اوکادما و مراجعتده بولونورلر . طابدقلى ، کندى اللریله یابدقلى صنلر ، هیکلر دکدر . کندیلری کی انسانلرده دکدر . آیلر ، کونشلر ، ییلدیزلرده دکدر . بلکه هپسک ، لرلرک ، کوکلرک ، انسانلرک و بوتون مخلوقاتک خالق کریمی اولان الله ذوالجلالدر . « اسلامک الهی اوله براللهدر که اوندن باشقه الله یوقدر ، باقیدر » هر آن بوتون خلقت اوزرنده حاکم و قائمدر ؛ نه او یوقلار ، نه او یور ؛ کوکلرده ، یرده نه وارسه هپسی اونکدر ؛ کیم تصور ایدیله بیلیر که قالمسون ده اذنی اولقمسزین نزد الهیسنده شفاعت ایده بیلین ؛ مخلوقاتک ایشله دکلرینی ، ایشله یه جکلرینی بیلیر . مخلوقاتی ایسه علم الهیسندن بالکمز اونک دیله دیکنى قاورایه بیلیر ، باشقه برشی بیلمز ؛ علمى بوتون کوکلری ، یری قوجاقلار ؛ و بونلرک نکهبانلنی کندیسنه آغیر کلز ؛ یوکسک ، بویوک آنجق اونک ذات کبریا سیدر . » ۱

أوت ، مسلمانلرک نظرندہ درجاتی یوکسلتن ، برکتلری ایندیرن آنجق اودر . اونک رحمتی هر شینی قوجاقلایه جق درجه لرده کنیشدر . یانی باشنده کندیسندن استمداد ایدیله جک باشقه الله یوقدر . یانه واريله جق وزیرى ، اطماع ایدیله جک پرده دارى ده یوقدر . لک المملک آنجق اودر . دیلکلر چوغادچه احسانی ، کریمی چوغالیر ؛ حاجتیر آرندچه انعامی ، فضلی آرتار .

أوت ، مسلمانلرک نظرندہ هر نعمتی احسان ایدن آنجق خالق ذوالجلالدر . یاغموورلری کرکدن ایندیرن ، او واسطه ایله دانه و میوه لرندن انسانلره رزق میدانه کتیره ن اودر . (و انزل من السماء ماء فاخرج به من الثمرات رزقا لکم)

ایشته بوتعلیم الهی به ایمان ایدن مسلمانلر ، هرخصوصده اولدینی کی یاغموور احسانی ایچون ده جناب حق تعضع دعا و مراجعتده بولونه بیلیرلر . بونده استخفاف اولونه جق نه واردر ؟ مسلمانلر بوتون اسباب معتاده یه توسل ایتدکدن ، یعنی ترلالرینی سوردکدن و اکدکدن صوکره فیض و برکت احسانی ایچون جناب حق تعضع متوکل اوله رقی دواده بولونمشلر .

[۱] الله لا اله الا هو الحی القیوم ... الخ .

اللی آلتش نقطه سنده تنویر ساحه لرینک قارا کاقی قالمسده راضی اولیان
محرر مقاله نیک بو تلهفی ، دعا لریله استخفاف اولونان مسلمانلر ایچون
اک بویوک بر مرصاد عبرتدر !

مملکتک زک دوت یوز کسور نقطه سنده تنویر ساحه لرینک قارا کاقی
قالدیغندن عجباً محرر مقاله خبردار دکلیدر ؟ اون بیکندن فضله مدرسه
طلبه سی تحصیلسز قالدیغی بر زمانده بیسک دانه روم وارمی جوجنی
ایچون بو قدر تلف و تأثر دکر می ؟

سبیل الرشاد جریده اسلامیه سده

۸ مایس سنه ۳۴۰۰ تاریخی طنین غزته سنک مرصاد عبرت ستوننده
« یاغمرور دعا سی » ایله استخفاف ایدلدیکی کوردم . بو خصوصده
اوزون اوزادی به مدافعاته حاجت قالماق اوزره بر وقعه دن بحث ایله
ا کتفا ایده حکم وقعه حرب عمومی ائسانسده جریان ایتشدیر . ناقلی ده
الیوم اردو مفتشی بولان علی فؤاد پاشا حضرتلریدر . مشارالیه قنال
سفرندن صکره ملاقی اولدم . وقعه نی شویله آکلاندی :

— قنال سفریمیزی ممکن قیلان بر یاغمرور دعا سی اولدی . قناله
تعرض ایچون مغنوی و مادی هر شیمز واردی ، یالکز صو مسئله سی
بزی دوشوندری یوردی . چونکه کچه کجک اولدیغمز چولده آقار صویوق
ایدی . موجود بریکنتی صولر یالکز قطعانک اثنای عزیمتده احتیاجی
اولان صوی کوجلکله تأمین ایده بیلیردی . اکر قناله تعرضده موفق
اوله مزسه ق رجعت حالده کچه حکمز چولی صوسز بوله جقدق . چونکه
بریکنتی چوقورلرنده کی صولری کیدر کن ایچمش ، قوروتمش اوله جقدق
ویرینه صو طولی ایچون سنه نیک مستقبل یاغمرور موسمی بکله مک
لازم ایدی . آرتیزییه قویولری آجدر مق ایچون متخصصلر کتیرمش
ایدک . فقط قابل شرب صوبوله مدیلر . بناء علیه فک ، صنعتک دخی
بوراده عاجز قولی باغلامشدی . قرارگاهده آلمان امهاسی ده واردی .
هپ بویه عجز ایچنده دوشنور و قیورانیوردق . بریسی بر فکر ایلری
سوردی : یاغمرور دعا سده چیقالم ، دیدی . بعضیلری دعا ایله یاغمرورک
یاغه بیله جکنی استبعاد ایتدیلر . بعضیلری ده متردد قالدی . آلمانلر
« اکر دعادن صکره حقیقه یاغمرور یاغارسه بواسلامیه مخصوص بر خارقه
اولور . » دیدیلر . نهایت دعا به قرار ویریلدی . بتون ارکان و امرا
برجم غفیر ایله دعا به چیقدق . ده دعا ایدر کن افقده بر بلوط پیدا اولغه
باشلادی چوق سورمدی ، بو بلوط سمت رأسمزی احاطه ایتدی .
مبذول بر یاغمرور بوشاندی . درحال بریکنتی ایچون متعدد یکی چقورلر
دخی حفر ایدلدی . واسکی چقورلرله بویکیلری کاملاً رحمتله طولدی .
اردو ایلری به حرکت امکانتی بولدی ، تعرضه کچدی و اثنای رجعتده ده
صو احتیاجی کاملاً بویاغمرور دن بریکن صولرله تطمین ایتدی . استبعاد
ایدنلرله آلمانلر حیرت ایچنده قالدیلر .

هفتم ولی

یاغمرور دعا سده چیقان مسلمانلر اکر اسباب معتاده یی معطل بر اقره رق یالکز
دعا ایله مشغول اولسه لردی او وقت تعایات اسلامیه به مخالف حرکت
ایتدکلری ایچون مؤاخذه اولونه بیلیرلردی . مع مافیه اوزمان ده یینه بویه
غلظ کملرله تحقیر و تزییف دکل ، آنجق کلمات طیه ایله ارشاد اولونملری
ایجاب ایدردی .

اگر عتساده قارشى هجوم ایتک لازم ایسه نیجه اباطیل و خرافات
نصرانیه وارد . نیچون بونلره هجوم اولونما یورده مسلمانلرک دعا سیله
استخفاف اولونیور ؟ اللهک مرحمت قابولرینی ائسانلره قاپان ، دوت
دیوار خار جنده اللهه تضرع امکانتی سلب ایدن ، مسلمانلر دکل ،
مسلمانلردن باشقه لیدر . مسامانلق مرحمت قابولرینی هر کلوب صیغینایه
قارشى آجیق بولوندورمشدر . ریوزینی هر مصلی به مسجد قیلدیغی کی
کوک یوزینی ده هر نیساز کاره قبله قیلمشدر . قرب الهیسنی ایستین
عبادتده مأثور دعا لری بیلدیرمشدر .

• الله لرینه قارشى دعا ده ، تضرع و نیازده بولونان مسلمانلری « دلیل ،
دیه توصیف ایدنلر کندیلرینک یینه کندیلری کی ائسانلره قارشى
نیجه تضرع و نیسازلرده بولوندق لرینی دوشونمیلرده آلتک تریله کچین
واللهندن باشقه هیچ بر قوله بویون اکه مش اولان اوصاف ، اویوکسک
مسلمان چیتجیلرینی تحقیر روا کورمه مدیلرلر . جناب حق یولنی
شایرانلرک یوله دوشمکدن جمله یی محافظه بویورسون .

طنین غزته سنک مسلمانلرک دعا سیله استخفافنه قارشى بومدافعاتمیزی
یازدقدن صو کرا یینه عینی (مرصاد عبرت) ستوننده باباس مکتبلرینک
سدندن طولای بر طرفدن حکومتی ، علم جبهه سنده کی وظیفه لرینی ترک
ایتدکلرندن طولای ده باباسلری مؤاخذه ایدیور .

باباس مکتبلرینک سدیله بیکلرجه چوجفک سوفاقده قالدیغندن ، تربیه
و تحصیل فکر به آجیلان علم مؤسسه لرینی تنویر ساحه لری حساب ایدنلرک
ساحلرک مناسب نقطه لرنده یا قیلان قنارلر بکزه تدکدن صو کره دیورکه :
« ائکینلرک ظلمتلرنده چالقانان بر واپور ، یولنی تعیین ایده بیلک ایچون
او قناری ناصل آراشدیرسه احتیاج کتله لری ده بر مکتبک مرکز ارشادینه
اوله جه توجه ایدر . قنار بر عارضه یوزندن سونه بیلر ، فقط سیر و سفرک
سلامتی نامنه بو عارضه درحال تصحیح اولونور . مکتب هر هانتی بر سیله
قاپانه بیلر ، فقط جهالتله مجادله مجبوریتنده اولان حکومت یا اوسبی ازاله
ایدر ، یاخود هر نه لازمه یاهر ق او مکتبی آچار .

هر مکتب جهلک طنینانه قارشى یوکسلمش بر استحکامدر . بو استحکام
مدافعه سز و نوتجیسز بر اقیله ماز . باباسلر کاه یارسک سیاستنه آلت اوله رق ،
گاه بابائی مقامنک ویردیکی تخصیصاتک کسپلمسندن قورقه رق علم جبهه سنده کی
وظیفه لرینی ترک ایده کج اولورلرسه بز بویوزدن مملکتک زک الی آلتش
نقطه سنده تنویر ساحه لرینک قارا کاقی قالمسده ، الی آلتش جبهه نیک جهل
اردوسی قارشى سنده مدافعه سز بر اقیله سده راضی اوله مایز . »

باباسلرک علم جبهه سنده کی وظیفه لرینی ترک ایتلری یوزندن مملکتک